

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Tilbudsgivningen på bygge- og anlægsområdet reguleres af licitationsloven fra 1967, lov nr. 216 af 8. juni 1966 med de ændringer, der følger af lov nr. 818 af 19. december 1989. Loven, der har været gældende stort set uændret siden 1. januar 1967, afløste bygge- og anlægssektorens organisationers licitationsregler. Baggrunden for særlig lovgivning på dette afgrænsede erhvervsområde var, at der i tiden forud havde udviklet sig praksis for konkurrencebegrænsende forhold, som vanskeligt kunne imødegås af den generelt gældende monopollov fra 1955. Formålet med loven var at skabe et regelsæt, hvor licitationer på bygge- og anlægsområdet i højere grad blev præget af konkurrence bl.a. ved forbud mod samordning af bud. Til gengæld lagde loven snævre rammer for bygherrens kontakter til entreprenørerne. Hensynet til de små håndværksvirksomheder førte således til, at man i loven indføjede en række konkurrencebegrænsende bestemmelser. I lovens forarbejder blev det anført, at det »ud fra almene hensyn kunne være rimeligt at mildne konkurrencen inden for bygge- og anlægsvirksomhed«.

Licitationslovens konkurrencebegrænsninger er således historisk betingede og går imod den nye konkurrencelovs intentioner om at fremme en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse gennem virksom konkurrence.

Konkurrencestyrelsen har i konkurrenceredegørelserne for 1999 og 2000 peget på mangelfuld konkurrence inden for den danske bygge- og anlægssektor, og at priserne i Danmark for sammenlignelige ydelser ligger 15-20% over niveauet i de lande vi normalt sammenligner os med (Sverige, Finland, Tyskland, Holland, Belgien, UK, Frankrig og Italien).

Rapporten fra det tværministerielle embedsmandsudvalg om Konkurrencen i bygge- og anlægssektoren viser, at produktivitetsvæksten indenfor bygge- og anlægsvirksomhed de sidste 30 år nærmest har været uændret, mens de øvrige erhverv har haft en stigende produktivitet.

Den foreslåede lov skal udstikke de fremtidige rammer for indhentning af tilbud på bygge- og anlægsområdet.

Formålet med disse regler er at styrke konkurrencen i sektoren for at fremme udviklingen hen imod et bedre og billigere byggeri, at fremme mulighederne for at drage nytte af de fordele, nye samarbejdsformer/partnering kan indebære, og at sikre virksomhederne fair og lige muligheder for at deltage i offentlige byggeopgaver.

Loven angiver de vigtigste principper, som en bygherre skal iagttage ved indhentning af tilbud på offentlige byggeopgaver. Mere detaljerede regler for tildelelse af offentlige byggekontrakter vil blive udarbejdet i en bekendtgørelse fra by- og boligministeren.

Reglerne skal være obligatoriske for offentlige udbydere.

For at sikre en ensartet behandling af alle faser i et offentligt byggeri foreslås det endvidere, at reglerne skal gælde obligatorisk, når en tilbudsgiver indhenter tilbud hos en underentreprenør til brug for afgivelse af tilbud på en offentlig bygge- og anlægsopgave. I denne situation vil bekendtgørelsen dog indeholde en særlig bagatelgrænse for pligten til at gennemføre en egentlig licitation, jf. nedenfor.

Private udbydere vil i øvrigt ikke være forpligtet til at følge loven. Dette er en ændring i forhold til gældende retstilstand, idet den gældende licitationslovs regler er bindende for både offentlige og private bygherrer uanset størrelsen af den ordre, der udbydes. Der er dog i forslaget taget højde for, at private udbydere skal kunne vælge at følge det foreslåede regelsæt. Dette imødekommer eventuelle ønsker om fortsat at have et fælles sæt spilleregler for indhentning af tilbud på bygge- og anlægsområdet og for indgåelse af kontrakter.

Behovet for et bindende regelsæt ved offentlige bygge- og anlægsopgaver skal ses på baggrund af, at medens private bygherrer normalt vil lade sig styre af rent kommercielle overvejelser ved valg af kontraktpartner, så er der ved byggeri finansieret af det offentlige ikke nødvendigvis det samme fokuspunkt, fordi offentlige myndigheder typisk har til opgave at varetage en bred vifte af samfundsmæssige hensyn.